
LITERATUURBESPREKING

De theorie van Nagy - De onverbreekelijke band tussen ouders en kinderen

De theorie van Nagy- De onverbreekelijke band tussen ouders en kinderen.

door Annelies Onderwaater

*Uitgeverij: Swets & Zeitlinger 5^e druk
1998 (eerste druk: 1995)*

ISBN 90-365-1436-0

160 pagina's, f40,00.

Een (sociaal) psychiatrisch verpleegkundige dient volgens het beroepsprofiel breed te kijken naar de cliënt en het functioneren in diens netwerk. Vele theorieën in de psychiatrie richten zich op het individu en alleen al om die reden is de theorie van Nagy en Stierlin een zinvolle aanvulling. Dat zou op zich te weinig zijn ware het niet dat hun gezinstheorie vele goed doordachte en ontwikkelde concepten bevat.

Hoewel de titel van het boek anders suggereert, wordt er ook aandacht besteed aan de visie van Stierlin, die veel overeenkomst heeft met de visie van Nagy .

Het boek is inmiddels aan zijn vijfde druk toe en is bij de vierde versie grondig herzien (lees: nieuwe ontwikkelingen werden opgenomen). De theoretische principes van Nagy en Stierlin worden beschreven waarbij gekeken wordt naar de bijdrage die geleverd wordt binnen de gezinstherapie in het algemeen. Tevens wordt gekeken naar de wijze waarop Nagy en Stierlin andere theorieën in hun eigen theorie hebben opgenomen. Deze vragen doen vermoeden dat het een omvangrijke bezinning is over de

genoemde theorieën, hetgeen niet het geval is. Op zich worden de vragen in het boek "aangeraakt" maar een beantwoording er van vraagt om een meer onderzoeksachtige opzet. Gelukkig maar voor de praktiserende hulpverlener want die krijgt nu een boek voorgeschoteld waarin op duidelijke wijze de grondprincipes van de theorie belicht worden. Nagy theorie staat bekend om begrippen als loyaliteit, rechtvaardigheid, verantwoordelijkheid, betrouwbaarheid en de dialoog. Stierlin heeft in zijn theorie aan deze begrippen nog het delegatiebegrip toegevoegd.

De theorie van Nagy is een contextuele therapie die stoelt op vier dimensies:

Feiten: wordt beïnvloed door iemands oorsprong en diens genetische bepaaldheid

Psychologie: het innerlijk van het individu met behoeften, egosterkte, leerprocessen en afweermecanisme

Transacties: interactie en communicatiepatronen, zondebokmechanismen, triadevorming, coalities

Relationele ethiek: loyaliteit, vertrouwen, dialoog, verantwoordelijkheid en zelfvalidatie

Nagy kiest in zijn benadering voor een dialectische aanpak, d.w.z. dat hij voortdurend van perspectief verandert om gangbare definities op hun waarde te toetsen. (in navolging van Hegel). In simpele bewoordingen komt het er op neer dat Nagy voortdurend oog heeft voor de andere kant van de

werkelijkheid. De op het eerste gezicht vredelievende ouder kan veel agressie verbergen en daarmee de kinderen belasten.

Nagy gaat uit van loyaliteit tussen ouders en kinderen die er op neerkomt dat beiden rechten en plichten hebben. In het boek wordt dit uitgewerkt. Stierlin spreekt in dit verband over een delegatie, d.w.z. dat kinderen naast een erfenis ook een opdracht voor het leven meekrijgen.

Deze opdrachten worden bepaald door erfenissen die sedert 1 of meerdere generaties een rol spelen. Er ontstaan problemen wanneer kinderen niet willen of kunnen voldoen aan deze levensopdracht.

Op zich betekent deze wijze van (ontwikkelingsgericht) kijken naar een individu, dat de hulpverlener oog krijgt voor copingmechanismen en de waarde ervan voor de cliënt in het dagelijks leven. "Het verhaal van het verleden" (soms van meerdere generaties) krijgt daarmee een plaats in het heden waardoor de hulpverlener geholpen wordt de cliënt te begrijpen.

Het zou te ver voeren om alle begrippen uit de theorie van Nagy en Stierlin te bespreken maar door het lezen van dit boek krijgt de lezer een goede kijk op

diens theorie en wordt a.d.h.v. vele praktijkvoorbeelden de lezer getoond hoe de theorie in de praktijk kan werken. Er worden vele bruikbare handvatten aangereikt om een goed beeld te krijgen van de problemen van de cliënt op gezinsniveau. Het boek is zeker geschikt voor de lezer die kennis wil maken met de theorie, maar ook de hulpverlener met ervaring heeft aan dit boek een waardevol overzicht. Met name het laatste hoofdstuk is sterk op de praktijk gericht omdat de visie daar aan de hand van veel casuïstiek wordt belicht en de hulpverlener de nodige tips aangereikt krijgt voor het werken in de complexe praktijk.

Als kritiek op dit boek kan aangevoerd worden dat het niet altijd even overzichtelijk geschreven is. De schrijfster zou er goed aan doen om bij een volgende versie oog te hebben voor de opmaak en layout van het boek. Het zou de leesbaarheid ten goede komen.

Blijft overeind dat het een goed boek is voor de praktiserende hulpverlener.

Gerard Lohuis
